

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

1 évre	100 L.
6 hónapra	50 L.
3 hónapra	30 L.
1 számszám ára	2 L.

Főszerkesztő:
GYALLAY DOMOKOS
Szerkesztő:
PETRES KÁLMÁN

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Str. Baron L. Pop (volt Brassai-utca) 5. szám.

Nőkről nőknek szól írásunk.

A nagy világháború előtt a nemzeti erejét a fegyvert fogható férfiak, az ágyuk és más gyilkoló eszközök számával határozták meg. Azzal fenyegették egymást az országok s egyben arra ingerelték, hogy minél jobban felkészüljenek a háborúra.

A nőkkel keveset gondoltak, mert jól tudták, hogy mihelyt a háború elmelegszik, a nő az otthoni elfoglalja a helyét. A kis falusi gazdaságok, a nagy uradalmak, a bankok, sőt a bankok is nagy mértékben a nők kezére kerültek. — A háború alatt csodát miveltek. Egyik napról a másikra virradólag a háború ábrándjaitól, hogy minden megy maga útján rendesen. Ment volna a háború nem jelentene emberölést, pusztítást, bosszút és gyűlöletet!

Sebeink még nincsenek begyógyulva, fájdalmunk csak némi mérséklésben van lecsillapulva, pedig az országokat kormányzó férfiak már hat esztendeje gyűléseznek, tárgyalják a békekonferenciákat és megbeszélik a kiegyezést, de sem a béke, sem a legyőzött országokban nincsen helyreállva a munka és béke. Egyik sincsen megengedve, nincsenek megnyugodva. A miről a háború előtt ritkán szóltunk, most mindenütt a "nemzeti kisebbségekről" tanács-

koznak, most ezeknek panaszai, sérelmeik vannak. Épp most oszlanak szét a genfi tanácskozásról Európa sok millióit tevő kisebbségeinek a képviselői. Mi erdélyi magyarok, németek és mások is

Gróf Bethlen Györgyné, az erdélyi magyar hölgyek vezetője a bukaresti tanácskozáson.

nagy nyugtalanságban voltunk és vagyunk, mert féltjük nyelvünket, vallásunkat, iskoláinkat és aggodunk gyermekeink jövője miatt.

Panaszunk elhallszott túl az Óceánon. Amerika fővárosában, Washingtonban a világ nőkongresszusán Cantacusino hercegné is jelen volt, s nemcsak meghallotta a panaszainkat, hanem meg is akarja vizsgálni. Meleghangú, szívhez szóló felhívását nőink megértették s október 25-én képviselőik megjelennek Bukarestben értekezletre.

Nem tudhatjuk mi lesz az eredmény, de már csak azt is haladásnak, biztatásnak, jó jelnek vesszük, hogy rólunk, velünk akarnak tanácskozni. Ez azt mutatja, hogy immár Romániában is szóhoz engedik a nőt, az anyát, a család szívét, a nemzet nemtőjét.

Könnyű volna nekünk dicsőítő éneket zengeni a magyar, a székely nőről. Mi tudjuk, hogy a székely nő nemcsak szép, hanem okos, munkás, kitartó, hűséges, becsületes és minden jóra képes.

Magyar nők születtél?
Áldd érte sorsodat.
Magyar nők születtél?
Szép és nagy gondolat!

Azt hisszük nem túlozzunk, ha a nőt úgy tekintjük egy ország ölében, mint az aranyat a föld kebelében. El van rejtve, de ha

a felszínre kerül, könnyen csiszolható, hamar alkalmazkodik új környezetéhez. Férjének igazi felesége, a községének, városának díszje. A háztűzhelynek ő ad meleget, a lakásnak ő ad csint, színt és otthonosságot.

Jól ismerem a falut és bizton-

sággal mondom, hogy ha a férfi a házat fel tudja építeni, az asszony be tudja festeni szép fehérre s kidiszíti falát, ablakát saját szőttjével, virágjával.

De nézzünk és lássunk tovább, mert a mai nők nem elég, hogy a házkörül minden rendben legyen.

erdélyi unitárius nők szövetségei üdvözlét háromezer nőnek, akik a hatalmas ország mindenik részéből összesereglettek, hogy egymást lelkesítsék, tovább buzdítsák. Nagy részök önkéntesen vállalt iskolai munkát a községében alakult vasárnapi vallásosan nevelő iskolában. Minden jótékonyra készít. Fiaikat és leányaikat abban a tudatban erősítik, hogy igazi boldogságot csak akkor érez az ember ha jól tehet.

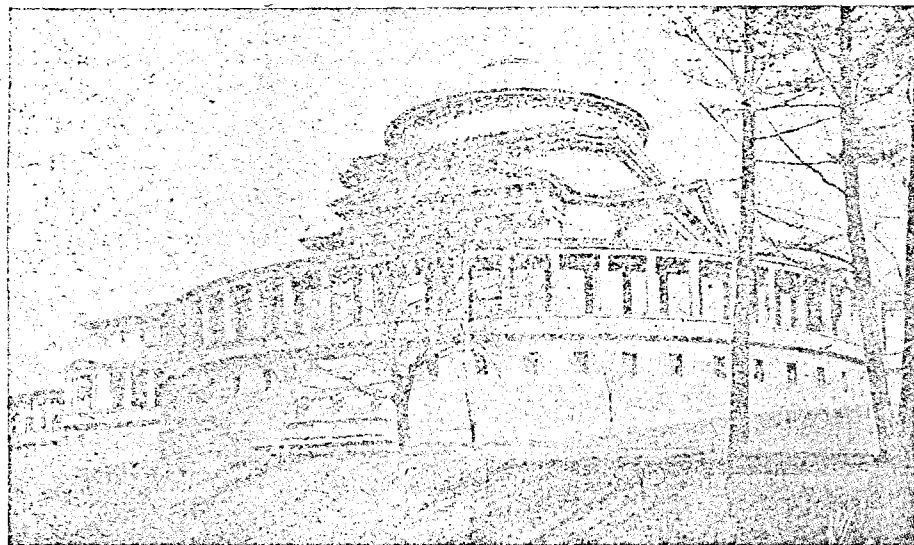
Ezek a nők nem elégsznek meg azzal, hogy a hazai dolgokat jól elintézik. Szívükön hordozzák a távoli országok népei sorsát, s elmondhatom, hogy Erdély most nagyon közel van Amerikához. Jól tudják, hogy Erdély új országhoz csatoltatott. Jól tudják, hogy az új viszonyok megszokása nem könnyű dolog. Éppen azért ők is nagy reményeket fűznek a Cantacuzino hercegnő kezdeményezéséhez.

Szeretnők megértetni és megéreztetni olvasóinkkal, hogy az idő rendre lassan mindent meghoz, de jót, boldogságot, szerencsét csak úgy hozhat, ha dolgozunk, tanulunk, ha mértékletes, tiszta életet folytatunk.

A „Magyar Nép“ a magyar székely nőtől várja azt az építő munkát, a melyet csak ő végezhet el, mert az ő kezeit a szeretet, a hit és a reménység erősíti.

Magyar nőknek születlettél?
Ald érte sorsodat!

Dr. Boros György.

Az amerikai szabadsághősök emléke, ahová a nők évenként elzarándokolnak.

Neki gondolni kell a templomra, az iskolára, de bizony még az ország dolgára is. Mi most nem biztatjuk arra, hogy készüljenek a vár védelmére. Isten óvja attól is, hogy a sebesült katonák ápolására kerüljön sor, de biztatjuk arra, hogy legyenek tanult, művelt nők, mert csak velök együtt építhetjük föl az új országot. Minden községben vannak jól iskolázott nők, ezektől várjuk, hogy a többit lássák el ismereteik bőségével. — A gazdasszonyon keresztül jussanak el a tanult, a jól művelt asszony sereghez.

Május hónapban ugyanabban a Washingtonban voltam, ahol a mi mostani női mozgalmunk megindult. Részesültem abban a kiváló szerencsében, hogy találkoztam az Egyesült Államok ötezer nője utolsó csoportjával. Colidge elnök hívta magához ezt a rengeteg sok nőt. Mindenike olyan volt, akinek valamelyik elődje kitént a haza szolgálatában a jótékonyban, az áldozásban. Az elnök mindenik csoport vezetőjével kezet fogott. Így akarta emelni büszke

önérzetüket az ősök iránt, de így foglalta le őket a nagy jövő szolgálatára.

Az amerikaiak minden esztendőben elvándorolnak a nemzeti nagyok pantheonjába. Képünk egy ilyen hatalmas épületet mutat. Képzeljék ehhez olvasóink a sok ezer nőt felvönulva virággal, koszorúval, lelkesedéssel, büszkeséggel, de egyben nagy elhatározással.

Nekem jutott az a szerencse is hogy Bostonban átadhattam az

A vezér nyugodni tér.

Az iparkamara kerületek megtartották tagválasztásaikat és ennek kiegészítéséül mostanában tartják alakuló gyűléseiket is, melyben megválasztják a kamarák vezetőjét.

Ugy a tagválasztási harcokba, mint a tisztikar megalakításába belejátszott a politika. Mig Európa nyugati országaiban a gazdasági és kulturális szervezetek már réggen kiküszöbölték körükből a po-

litikát, az ifju Romániában már jóformán vakarózni sem lehet politika nélkül.

A kolozsvári kamaránál kibuktatták az alelnöki tisztségből Hevesi Józsefet, — mert jóllakott a politikával és nem kívánta jelöltetni magát.

Hevesi visszavonulása az iparigazgatás éléről szomorúan jellemző jelenség és nagy vesztesége közgazdasági életünknek.

BELPOLITIKA

Nincs szükségünk egység-huntókra!

Bárdos Péter ellen — bevalljuk — nem szívesen hadakozunk. Nekünk ugyanis az a törekvésünk, hogy a népet fölvilágosítsuk mind az országos, mind a világpolitika irányzatairól s így képessé tegyük olvasóinkat nemcsak arra, hogy az időszerű kérdésekben helyes ítéletre jussanak, hanem arra is, hogy ezen ítélet alapján a közügyek intézésében résztvehessenek. Ha valaki, mi meg vagyunk győződve arról, hogy a magyarság itten való megmaradását csak a nép szélesebb rétegeinek érdeklődése és a küzdelemben való részvétele biztosíthatja.

Bárdos Péterből az érdeklődés ugyancsak nem hiányzik. Szívesen szerepel pártgyűléseken, alkalmi összejöveteleken s különös öröme telhetik abban, hogy a lapokban cikkei jelenjenek meg. De van-e köszönet ebben a buzgóságban?

Közelebről is cikkeket eresztett meg egy pár kolozsvári lapban. Ezekben a cikkeken természetesen megint a nagy politikával foglalkozik.

Ismételjük, nem szívesen hadakozunk ellene s eddigi szereplését is kiméletesen igyekeztünk elbírálni. Sajnos, mégis csak kénytelenek vagyunk erélyesebben tiltakozni ügyetlen handabandázásai ellen. Mert szereplését nem minősíthetjük egyébnek, mint lármás okvetetlenkedésnek, amellyel a figyelmet magára akarja vonni. Leginkább az bánt, hogy Bárdos Péter a magyar összetartást is szívesen megbontaná, csak hogy hiúságát kielégítse. Utolsó cikkeiből is ezt olvassuk ki. Nagyhangu fenyegetéseket ereszt a Magyar Párt

A Szterényi-féle ipartörvény 1910. évi előkészítő tanácskozásain mint a kamara képviselője vett részt és az inas-nevelésről szóló szakasz előadója volt. 1912-ben az Országos Közlekedési Tanács tagjául neveztetett ki.

A háboru alatt a kereskedők és iparosok felmentési ügyeire vonatkozó javaslatokat, majd a hadisegélyek kiosztását mintaszerű lelkiismeretességgel, puritán részrehajlatlansággal intézte.

Az impérium átvétele után 1920-ban a kamara székházát a katonai parancsnokság elrekvirálta. A hivatalokat kilakoltatták onnan és csak a Hevesi törhetlen szívósságának lehetett köszönni, hogy hosszas utánjárás után a kereskedők és iparosok visszakapták diszes palotájukat.

A megzsibbasztott ipari termelés életre keltése érdekében a kamara 1921-ben és 1924-ben áruminta-vásárt rendezett Kolozsvárt. Az elsőt Romániában. Az uttörés nehézségei dacára mindkettő fényes erkölcsi és tekintélyes anyagi sikerrel zárult. Mindkettő élén Hevesi vezette a rendező, szervező, propagáló-munkát.

Sok nehézséget kellett lebirnia, sokat küzdött, bajlódott pályatársai érdekében, főként és elsősorban az erdélyi magyar iparjáért. Munkáját sokszor elgáncsolta, erejét sokszor elzsibbasztotta a magát mindenbe beieártó — politika.

A végén is meguntta. Félreállott.

De Erdély iparos társadalma továbbra is kitart Hevesi mellett. Puritán jellemét, önzetlen munkakészségét, egyenes igazságszeretetét példaként állítja maga elé. A pihenni tért öreg vezér lesz a jövődjő új generáció tanítómentere.

Becsületre, tisztességre, szorgalomra, önművelésre, önézretre és fajszeretetre fogja tanítani.

(fnb.)

Huszonegy éve elmúlt már annak, hogy Hevesi a kolozsvári kamara munkásául nyerte meg. Ugyanis az 1904. évi közgyűlés elnöke tagul választotta. Az 1908. évi kamarai választásokon rendes elnök és az alakuló közgyűlésen elnök, az ipari tagozat alelnöke

Ezt a megtiszteltetést Hevesi legodaadóbb, komoly, szakmailag munkásságot parancsoló elnökségének tekintette. Nem volt olyan kamarának olyan fizetett elnöke, aki pontosabban, lelkiismeretesebben, szorgalmasabban látta volna el munkakörét, mint ő.

Sokszor volt dolgom a kamarában, sokszor jártam ott hiába, de amikor Hevesit kerestem, mindig ott volt. Jelen volt és dolgozott. Végezte a maga dolgot, de ráért arra is, hogy sokszor akadályozott elnöktársait helyettesítse.

Tizenhét év óta nem volt a kamarának olyan fontosabb ügye, amit nélküle intéztek volna el. Az 1907-ben ő kezdeményezte a kolozsvári iparos Inas-Otthon megalapítását, azután 1908-ban kierőszakolta a kamarai székház építésének megkezdését, kihirdetve a versenytárgyalási pályázatot. Az első három éven át ő volt a lelke a pályázat elbírálásának, a munkavállalatba adásának, az építkezés ellenőrzésének és saját maga vezette az összes lezárolásokat.

A kolozsvári áll. fa és fémpipari iskola faipari osztályát 1909-ben a kormány be akarta szüntetni. Hevesi ez ellen teljes energiával sikra szállt és kiverkedte, hogy Kossuth Ferenc a feloszlató határozatot visszavonta. Ugyanebben az évben kinevezte a kormány az Országos Ipartanács tagjává és rövidesen kir. kereskedelmi tanácsos lett.

Vásároljon a PARISIEN-áruházban Cluj-Kolozsvár

Regula Ferdinand 12. szám alatt, hol minden árucikket a legolcsóbban szerezhet be.

ellen s elég szerénytelen azt mondani, hogy ha ő nem lett volna, semmi sem történnék az erdélyi magyar politikában.

A magyar nép soraiból kiemelkedő vezetőket nem ilyen nagyhangu, jobbra-balra fenekedő embereknek szeretnők látni! Azt szeretnők, hogy képviseljék hiven és hangoztassák fenn a kiscgazda osztálynak a kívánságait, de ne kapassák el magukat egy pár éretlen újságcikk dicséretétől, ne akarjanak mindent szétrombolni, amit mások bajjal megteremtettek. Az ilyen jóakaratu népvezetőkkel szemben az egész magyarság csak tiszteletet és nagybecsülést fog érezni, míg a Bárdos Péter-féle mellveregető hányi-veti, minden más felfogást lebecsülő embereket senki sem fogja komolyan venni.

Egyébiránt nemcsak mi gondolkozunk elítélően a Bárdos Péter egységbontásra törekvő lármájáról. Hogy egy pár példát említsünk, Bárdos ellen a nyárádmonti kiscgazdák is sulyoson kifakadtak közelebről egy összejövételükön. Ugyancsak a napokban kaptunk felhívást Udvarhelymegyéből: írjuk meg, hogy ennek az embernek a fenekedéseit egyáltalán nem osztja a falvak népe.

Nekünk az volt a felfogásunk, hogy Bárdos Péter önmagától is elfogja veszteni a hitelét, ha ugyan voltak komoly követői. Mégis — a mostanában megjelent nagyhangu cikkei után — jónak látjuk mégegyszer megállapítani, hogy a Bárdos Péter-féle politizálás csak ártalmára lehet a magyarság érdekeinek.

Előkészületek a közigazgatási választásokra. Mind a kormány, mind a pártok serényen készülnek a közigazgatási választásokra. A Magyar Pártot is a legnagyobb mértékben foglalkoztatja az a kérdés, hogy miként vezesse sikerre a magyarság választási küzdelmét. Vajon önállóan menjen-e bele a harcba, vagy valamelyik román párttal szövetezzék? A párt véleménye még nem alakult ki teljesen, csak az bizonyos, hogy az egész magyarságnak egységesen, a központ utasításai szerint kell eljárnia. külön helyi megállapodásokat kötnie sem

tagozatoknak, sem egyeseknek nem szabad. A pártvezetőség idején értesíteni fogja a tagozatokat a követendő eljárásra nézve.

A Magyar Párt nagygyűlése.

A Magyar Párt ez ideig nagygyűlését Aradon fogja tartani. Már beadták az engedélyéért a kérést az illetékes hatóságokhoz. Mint most értesülünk, a hatóságok nem gördítenek akadályokat a nagygyűlés elé és így azt nov. hó 8-án Aradon fogják megtartani.

KÜLFÖLD

Viharfészkek a keleti országokban.

Európa nyugati országai Locarnóban új alapokra igyekeznek fektetni a béke ügyét. Megállapodásaik nagy eredményekre vezethetnek, de teljes megnyugvást mégsem teremthetnek a népek között. Keleteurópában és Ázsiában rengeteg olyan vitás kérdés van, amelyekből újabb viharok támadhatnak s rövidesen felboríthatják az emberiség nyugalalmát. Legfenyegetőbb a veszedelem amiatt az ellentét miatt, amely Törökország és Anglia között keletkezett Mosszul tartományának hovatartozósága körül. A Népszövetség közelebről úgy ítélkezett, hogy Mosszul és Mezopotámia fölött Anglia nyer fennhatóságot. A törökök ezt az ítéleket nem akarják elfogadni s arra készülnek, hogy szűkség esetén fegyverrel is megvédik jogaikat. Törökország fenyegetését az teszi félelmissé, mert bizonyosra veszik, hogy a háttérben Oroszország áll. Az oroszok ugyanis minden eszközt fölhasználnak arra, hogy az angoloknak kellemetlenséget okozzanak. Anglia azért lett olyan engedékeny Németország iránt is, mert azt reméli, hogy Németország nem támogatja többé Oroszországot, ha egyszer a nyugati hatalmakkal kibékült.

Az oroszok különben más területeken is keverik a kártyát. Perzsiában nemrégiben zajlott le a turkománok lázadása. Most az oroszok bujtogatására újabb fölkelések támadtak.

Nem szűnt meg a harc Szíriában sem, ahol pedig a franciák elfoglalták a drúzok fővárosát: Sueidát. Marokkóban szintén folyik a harc.

A nyugati nemzetek tehát bajaiknak csak egy részét igazítják el Locarnóban. Keleten tovább viharzanak az elégedetlen lelkek s Oroszország bő anyagot talál az izgatás folytatására.

Hindenburg jókívánsága. Magyarország berlini követét, Emich Gusztávot, Kánya Kálmán váltotta fel állásában. A volt magyar követ a német köztársaság elnökénél, Hindenburgnál bucsukihallgatáson jelent meg.

Hindenburg ez alkalommal is nagyon melegen nyilatkozott a magyar népről és Magyarországról. Azt mondta, hogy a magyar nép is, mint a német, nehéz úton jár. A kipróbált régi barátság, a közösen átélt örömei és szenvedései, az élénk kulturális és gazdasági kapcsolatok összekötik a németséget a magyar néppel. Teljes csodálatunkat fejezzük ki, folytatta Hindenburg, amaz erőteljes, eredményes munka iránt, melyet a magyar nemzet a nemzeti újjáépülésében végez. Szívvel kívánja, hogy ezt a munkát siker koronázza és a közel jövőben érje már el Magyarország teljes megerősödését.

Befejeződött a nemzetközi nagy tanácskozás. Napokon át feszült figyelemmel kísérte a világ közvéleménye, hogy mit végeznek a nyugati nagyhatalmak képviselői Locarnóban. A figyelem méltó is volt az ügysz, mert arról volt szó, hogy sikerül-e az erőszakos békét barátságosabb megállapodásokkal enyhíteni s ezzel Európa nyugalalmát biztosítani. A tanácskozások e hó 16-án befejeződtek s a nyilvánosságra került adatokból arra lehet következtetni, hogy a klüzött cél tekintélyes részét sikerült elérni. Németország kész aláírni egy szerződést, amelyben végleg lemond Franciaország javára Elzász-Lotharingáról s kötelezni magát, hogy a határ mentén nem fog katonaságot tartani. Ennek fejében a nagyhatalmak fontos engedményeket tettek Németországnak s hajlandóknak nyilatkoztak arra, hogy Németországot felveszik a Népszövetségbe. Franciaország keleti szövetségeseit: Lengyelországot és Csehországot is biztosítani akarta Németország támadása ellen, ám a németek nem voltak hajlandók olyan szerződést aláírni, amely kelet felé kezüket megköti. A locarnói határozatok tehát végleges békét mégsem teremtettek. Következései után fognak kiderülni s egy kérdéssel még sokszor foglalkozunk.

Kisebbségek nagy gyűlése Genfben. A békeszerződések egyik legszomorúbb intézkedése, hogy negyven millió embert idegen uralom alá helyeztek. Ennek a negyven millió embernek a képviselői a napokban nagy gyűlést tartottak Genfben és arról tanácskoztak, hogy mi módon lehetne a kisebbségi sorsra jutott népek helyzetén javítani. A tanácskozások nagy érdeklődés mellett folytak le és arra az eredményre vezettek, hogy ezután a kisebbségek egymás kulturális küzdelmét támogatni fogják. Az erdélyi magyarságot a tanácskozáson Dr. Balogh Arthur és Dr. Jakabffy Elemér képviselték.

HIREK

Elhalasztják a községi választásokat? A Cuvântul című román lap értesülése szerint a kormány a prefektusoktól beérkezett helyzetjelentések alapján arra az elhatározásra jutott, hogy a községi választásokat elhalasztja.

Isten büntetése. Oroszországban egy asszony rá akarta venni férjét, hogy a padláson fekvő, első házasságából született három gyermekét gyilkolja meg. A férfi vonakodott ezt megtenni. Mikor a férfi rövid idő múlva elhagyta a házat, az asszony az alkalmat felhasználva egy konyhakéssel a padlásra ment, hogy a gyilkosságot végrehajtsa. A létra egyik foka eltört az asszony alatt. Lezuhant és pedig saját gyilkolásra szánt késébe, úgy hogy nyomban meghalt.

Szerencsétlenség a gyakorlótéren. A bukaresti gyakorlótéren súlyos szerencsétlenség történt e hó 10-én. A 2-ik vadászrezd lövészeti gyakorlatot tartott s gyakorlat közben egyszerre éles lövések dördültek el. Négy katona súlyos sebesülést szenvedett. A vizsgálatot megindították aziránt, hogy ki okozta a szerencsétlenséget.

Egy muzeum viszontagságai. A negyvennyolcasidők emléktárgyaiból szép muzeumot alapítottak lelkes magyar emberek. Ez a muzeum a legutóbbi időnkig Kolozsvárt a Tornavivoda helyiségében volt elhelyezve. Az új idők megváltozott szelleme ennek az Ereklje-Muzeumnak is sok nehézséget okozott. Most végre sikerült az emléktárgyak egy részét a Mátyás szülőházának két szobájában elrendezni. Az új helyiséget Sándor József országgyűlési képviselő szerezte meg a nagy idők emlékeinek befogadására.

A hanyagság áldozata. Bálint P. András 19 éves magyargoroslói legény szerdán hajnalban lovasszekérrel át akart hajtani az utat keresztelő vasuti síneken, mikor a nagyváradi vonat — amit Bálint csak későn vett észre — mindkét lovát elgázolta s egyiket derékba vágta ketté, a másikat pedig lefejezte. Bálint, aki kiesett az összeütközés pillanatában, csak kisebb zúzódásokat szenvedett, de a szerencsétlenség átélése teljesen felborította lelki egyensúlyát. Haza szaladt a faluba s felakasztotta magát egy fára. Mire keresésére indult hozzátartozói ráakadtak, már nem volt benne élet. A szerencsétlenségért a vasuti pályafelügyelőséget terheli a felelősség; ugyanis a katasztrófa egy forgalmas utkeresztelésnél történt, ahol dacára a muliban is előfordult elgázolásoknak, a pályafelügyelőség még sem állított sorompót, sem más figyelmeztető jelt.

Egy ló hűséges tette. Angol lapok írják a következő kedves történetet. Egy földbirtokos lánya a szomszéd helyiségbe kocskázott, a lovat maga hajtotta. Utközben a ló megszomjazott és a leány egy tóhoz, irányította a fogatot. A tó széle nagyon alá volt mosva, a fogat alatt leszakadt, mindenestől a vízbe estek. A leány valahogyan kiszabadult a szekér alól, de a nagy küzdelemben elhagyta az ereje, úgy hogy fulladozni kezdett. Ekkor a ló nevért kezdte kiáltozni. Az okos állat fölfogta a veszedelmet, odauszott a leányhoz, lehajtotta nyakát. A leány belefogódzott a ló sörényébe s mindketten szerencsésen partra jutottak.

A leggonoszabb állat. Ezt a nevet nyilvánvalóan a skorpiónak egyik fajtája érdemli meg, amely Mexikóban él. A skorpiók tudvalevően nem tojás utján szaporodnak, hanem eleveneket szülnek. A mexikói skorpiók egyik fajtájának fiókái mindjárt megszületésük után anyjuknak esnek és utolsó falatig föltalják. Az emberi szülöttek nem ilyen gonoszak, de köztük is hányan vannak, akik halálos szenvedéseket okoznak szülőiknek?

Gyilkosság kapzsiságból. Az emberi kapzsiság szomorú statisztikája újra megszorodott. — László Péter máréfalvi (Udv. m.) földműves békés családi körben beszélgetett október 4-én este 8—9 óra között. Egyszerre csak az uccafelől ablakát egy kődobás összezúzta. László az uccára sietett, megtudni azt, hogy ki törte be ablakát. Az uton felfelé haladó lépteket hallott. A lépések irányába sietett, s amikor csaknem beérte a távozót, ez Csiki Ferenc ugyancsak máréfalvi lakos hirtelen megfordulva a karján hordott fejszéjével úgy sujtotta fejbe, hogy széthasított koponyájával holtan terült el a földön. A gyilkos, kit a meggyilkolt és közte fennálló csekély vagyoni ellentétek vittek bele a gyilkosságba, — az udvarhelyi ügyészség fogházába várja jól megérdemelt büntetését.

Megszűnt a szilágymegyei sertésvész. Zilahról jelenik: A járási állatorvosok jelentése szerint a már hónapok óta dühöngő sertésvész a megye legtöbb vidékén megszűnt s így a zárlatot a sertések vásári felhajtására is feloldották. Kivételt csak a szilágysomlyói vidék képez, ahol szórványosan még most is fordulnak elő sertésmegbetegedések, de a zárlat feloldása már itt is csak napok kérdése.

Kiszolgált katonák hazatérése. A kormány félhivatalos lapja szerint a kiszolgált katonákat október 26—29 közt bocsátják haza. Azokat azonban, akik valami fegyelmi vétséget követtek el, büntetésből továbbszolgáltatva visszatartják.

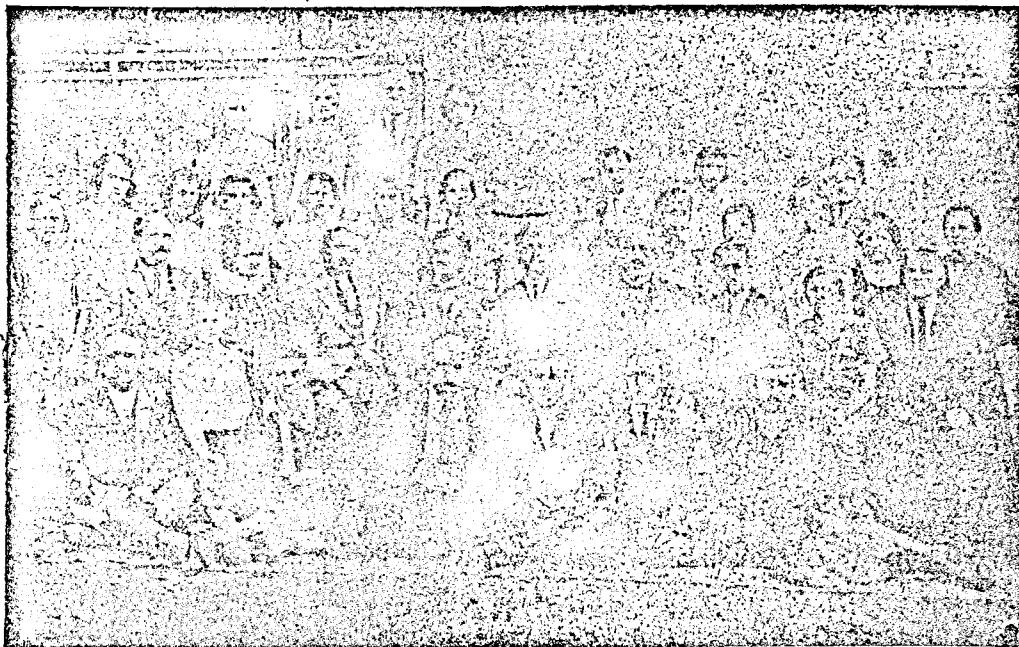
Meghalt az örömtől. Jassyban Dumbrava mérnöknel szolgált egy öreg asszony, kinek a fia 15 évvel ezelőtt eltűnt. A fiu most levelet küldött az édes anyjának. A szegény öreg asszony a levél olvasása közben az örömtől meghalt.

A kiviteli illetékek leszállítása. A legfőbb gazdasági tanács legutóbbi ülésén elhatározta, hogy a tengeri és az árpa kiviteli illetékét 20 ezer leiről 12 ezer leire szállítja le. A bab kiviteli vámja vagononként 15 ezer lei lesz. A buza, rozs és zab vámja a régi marad.

Emelik az adókat. Bratianu Vintilla pénzügyminiszter összehívta a pénzügyi főtanácsot, mely előtt hosszasan kifejtette, hogy az állam meglévő jövedelmei mellett nem képes tovább vezetni az államgazdaságot. Az államnak hatalmas fizetni valói vannak úgy külföldön, mint belföldön s ezért, hogy az állam fizetéseképtelenség elé ne kerüljön, a jövedelmeket emelni kell. Bratianu pénzügyminiszter szerint erre csak egyetlen megfelelő mód van, az adók emelése. Javaslata szerint emelni fogják az egyes adókat, melyeket már négy év óta nem emeltek, az ingatlanok adóját pedig az ötszörösére szándékoznak felemelni arra való hivatkozással, hogy ezen adó legutóbbi megállapítása óta az ingatlan árak tizszere-sére emelkedtek.

Az esernyő jubileuma. Ez az esztendő ugylátszik az évfordulók esztendeje. Most, amikor mindenki jubileumot ünnepel, miért ne jubilálna a jó öreg esernyő is, melyből az elsőt ezelőtt 100 esztendővel egy Jones Hamwey nevű angol készítette. A napernyőt már 3000 esztendővel ezelőtt az aszirok is ismerték, a XVIII. században már rudon kifeszített vászon vagy ruhadarabbal védekeztek az eső ellen, de az első összecsukható esernyőt ezelőtt száz esztendővel készítették. Mikor az első ember az esernyővel megjelent, annyira kinevették, hogy másodsor már nem mert vele az utcára kimenni. A legrégibb esernyőt a londoni Carnavalet muzeumban őrzik. Ez az esernyő több mint másfél méter magas és terjedelme kifeszítve három és fél méter, tehát kényelmesen elfér alatta egy több tagu család. És terjedelmének megfelel tartóssága is. Erős faváza van bőrrrel bevonva.

Nem drágul a vasut. Több napilap azt közölte, hogy a vasuti díjszabás január elsején emelkedni fog. A kereskedelmi miniszter ezekre a hírekre vonatkozólag kijelentette, hogy ezek a hírek nem igazak, mert egyelőre nincs szándéka a vasutat megdrágítani.

A parajdi vegyes dalkar, amelyet katolikus és református hívekből *Kakucs György* igazgatója szervezett. *Kakucs Györgyöt* a marosvásárhelyi Tanonc Otthon igazgatójává hívták meg. 26 éven át nagyon sokat dolgozott Parajd kulturális érdekeiért, a község népe hálás megindulással bucsuzott el tőle. Új órhelyén szintén fontos érdekek védelme vár rá, erőt és kitartást kívánunk hozzá.

Művelődési megzalmak.

Kapnikbánya ünnepe. A háboru alatt a kapnikbányai róm. kath. egyháztól is elvitték a harangokat. *Petri Sz. József* lelkész és *Szirmai Ferenc* egyházgondnok leánya harangbeszerzés céljából gyűjtést indítottak, amely gyűjtésnek meg is volt az eredménye, amennyiben három drb új harang rendeltetett meg. A harangokat a felsőbányai vasútállomástól *Szirmai János*, *Lebedi István* és *Aurori Sándor* hozták ki. A hívek pedig lelkészükkel a fuvós-zenekar kísérete mellett elébe mentek s könnyek és örömekek kísérete mellett hozták föl a bányatelepre. Ezen három drb új harang felszentelése f. év aug. hó 15-én tartatott meg, templom előtt e célra készített állványon. *Noszkó Béla* besztercei főesperes, *Kovács Lajos* oláhláposbányai, *Nagy János* erzsébetbányai, *Petri Sz. József* és *Szekeres János* kapnikbányai lelkészek közreműködésével. Felszentelés előtt *Nagy János* erzsébetbányai lelkész szép ünnepi beszédben változta úgy a kapnikbányai, valamint a vidékről összesereglett híveknek az ünnep jelentőségét. Felszentelés után a főesperes, *Petri Sz. József* és *Szekeres János* lelkészek mondtak szép beszédet s egyben megköszönték a hívek áldozatkészségét. Ezen ünnepel kapcsolatosan 15-én este a harangszentelési költségek fedezésére táncvigalom rendeztetett, szép eredménnyel zárult.

Harangszentelés Piskin. A piskii róm. kath. templom harangjait is elrabolta a vérvízaros háboru s hét esztendőig csak a sűvöllő szél orgonált az elnémult torony zöldszalus ablakrésein s cibálta haragos kedvében az árvánmaradt harangköteleket. De a hívek lelkesedése csodákra képes. Az 1922-ben újjászervezett lelkes egyháztanács hamarosan gyűjtést indít a hiányzó harangok beszerzésére s már júliusban megkondulnak a templom tornyában a *Majláth* püspök által föl-szentelt új harangok. A még hiányzó nagyharangra 3 évig várni kellett. Végre annak árát is összeadták lelkes emberek, úgy hogy az 5 mázsányi új harangot f. évi szeptember 6-án vasárnap reggel diadalmenetben kísérték felvirágozott autón az Úr hajlékába. A nagyharang ünnepélyes felszentelése f. évi szeptember 19-én, szombaton d. u. 6 órakor ment végbe a zsufolásig megtelt plébánia templomban, hol 100 virágos nyoszolyólány állott sorfalat. A föl-szentelést a távollevő *Majláth* püspök képviselőjében *Zamora Dániel* prelátus, nagyprépost, püspökhelyettes végezte *Hoboth A. József* piskii esperes-plébános, *D'André Károly* aradi minorita tartományfőnök, *dr. P. Imets Károly* dévai házfőnök, *P. Szathmáry Roman* vajdahunyadi házfőnök, *Dézsi Lajos* csernakereszturi plébános, *László Ferenc* kaláni lelkész és három vajdahunyadi theologus asszisztenciája mellett. Másnap, szept. 20-án d. e. 10

órákor *Zamora Dániel* püspökhelyettes az előző napi fényes papi segédlettel infulás (püspöksüveges) misét celebrált s Urfelmutatáskor már megkondult a toronyban a reggeli órákban felhuzott nagyharang, hirdelve Isten dicsőségét s a hívő lelkek áldozatkészségét, amit büszkeséggel s boldogan örökítünk meg e helyen, szeretettel állítva azt a hihető erdélyi magyar testvéreink elébe követésreméltó nemes példaadásképen. Itt emlíjük meg, hogy a harangok beszerzése körül nemes buzgalmuk elismeréseképen a két legbuzgóbb egyháztanácsost, *Márksz Viktor* és *Pintér János* piskii polgárokat a püspök ur nevében *Zamora Dániel* püspökhelyettes főpásztori áldásával s elismerő okirattal tüntette ki. A Piskii annaleszeiben eleddig páratlanul álló ünnepélyességgel végbement harangszentelést este az „Aranszarvas” nagytermében kiválóan sikerült műsoros estély fejezte be alábbi műsorral: 1. Nyitány. Ifj. zenekar. Göbjs Antal vezényletével. 2. Prolog. Szabó Fánika. 3. A zerge-tollas ur. Vigjáték I felv. Szomaházytól. Szereplők: Kovács Manci, ifj. Liszka Sándor és ifj. Fekete Pál. 4. Mint a hulló csillag... Női szóló: Koch Erzsike, zongorán kísérte Sebesán Istvánné. 5. A nagy szerep. Drámai vázlat. Koch Erzsike, Légeni Albert, ifj. Liszka Sándor, Csákvári Irénke és Unger Ilus. 6. Czigány-tangó. Ének és táncduett: Suciu Nellyke és Csizmadia Jucika. Zong. Sebesánné. 7. Alpesi rózsá. Drámai dal. Suciu Nellyke és ifj. Zsigmond József a róm. kath. női kar és az ifj. zenekar kíséretével. 8. Ifjuság, Szerelmem... Serestély Béla szövegére zenésítve ifj. Göbjs Antal által, énekelte Kránitz Árpád. 9. Ónagysága vérszegény. Szomaházytól. Vigjáték I felv. Rech, Kadenczky Böske, Fekete Pál, Hencze Vilmos és Szabó Endre. 10. Vándor Gitáros. Férfi szóló: Zsigmond József, zong. Sebesánné. A fényesen sikerült estély jövedelme róm. kath. egyház harangalapját gyarapította. S. B.

Babós és Társai
vaskereskedése
Regina Maria
21. sz.

Legjobban felszerelt gazdasági gép, eke, borona és alkatrészek raktár, vadásztöltények.

MEZŐGAZDASÁG.

Bab-szedés után.

Hazánkban jelentékeny nagyságu telepeken termeljük a száraz babot, mint több vidéken nevezik: a kukoricát. Egymagában kevés helyen, bár így is érdemes termelni, a termés mennyiségében és nagyban az árban is, rendszeren a buj egy színvonalon áll, egyuttal nagy értékű a talajjavító hatása. Annyira inkább veitk országiszerte közöttek, mint a kukoricával összehasonlítva és bár ezek a vetések nem szorosan, mégis nagyon jelentékeny mennyiségű babot szolgáltatnak. Fontos tehát, hogy milyen fajtájú babot termelünk. A kisközvidék is megmutatja, hogyha a kukoricája között 50 kg. helyett 80—100 kg., vagy jobb területeken ennek megfelelően több babja terem, mert ennek megfelelően lehet eladó feleslege. Ez pedig csak jó fajtájú, termékekkel babbal érhetjük el. Legtöbb helyen nem törődnek azzal, hogy milyen fajtájú babot vetnek és nyugodtan vetik a régi babfajtájukat, pedig nemcsak a termés mennyiségében, hanem a minőségben is nagy a különbség a régi és a silány fajtájú bab között. Ebben az esetben ki kellene különböztetni a babfajták köréből mindenféle tarka babot. Még a saját háztartásunkban sem lehet jó az, mint a jól főződő fehér- és ha jól ehetünk, minnek termelése a silányat? Ámde még nagyobb jelentősége is van.

A külföld számára, vagyis kivitelre a középnyugati, de inkább a nagyobb szemű, gömbölyű, fehérmagvú babot vásárolják. Ezt kedvelik a bel- és külföldi piac is, ezért a fehérbabnak minél jobb ára van, mint a tarkababnak. Az előbbi egyuttal nagyobb tömegben is biztosabban eladható. Ha az egyes vidékek kisközvidéki egyes minőségű fehérbabot termelnék, a kereskedők azt szívesebben és magas áron vásárolnák, mert így az egyes gazdák termésfeleslegeiből könnyebben szedhetnék össze egységes minőségű vagonrakományokat, amivel külföldön eredményesen versenyezhetnek a román vagy másfajta kecske-minőségű bab-exporttal.

Ez a kérdés tehát nem csekély horderejű. A termelt babfajtánál nemcsak a termőképesség, a mag minősége, jó főzhetősége és a főzött bab jó íze a fontos, hanem az is, hogy erős nyaru esztendőben a bab érés előtt ne romolják meg.

Olyan babfajták, amelyek hüvelyei a földet érik, erős nyáron könnyen megromlanak és a penészes magvakat kevert babot nem lehet jó áron eladni. Ezért fontos az is, hogy a termelt babfajta a növényi betegségekkel szemben ellenálló babfajtákat létesítsenek.

Hazánkban ezidőszere a Fleischmann-féle és a hatvani nemesített babfajták vannak forgalomban. Ezek fehérmagvú, bőventermő, egészséges és ízletes száraz babfajták és azok széleskörű elterjesztése nagyon kívánatos, mert ezzel nemcsak a babterméseink fokozását érhetnénk el, hanem azt is, hogy az egyes vidékeken egységes minőségű, tehát külföldi kivitelre alkalmas, egyuttal versenyképes árut állíthatnánk elő.

Tudjuk, hogy mennyivel jobb árakat érhetünk el, ha a kereskedő keresi az árut és szívesen vásárolja, mert azt ő is könnyen és jó áron adhatja tovább. Ezt pedig a bab-értékesítés terén a fenti módon, vagyis úgy érhetjük el, ha az egyes vidékeken a termelők egységes és jó minőségű babot adnak piacra. Ebben van a nemesített babfajtáinknak nagy értékük és egyuttal a jobb termőképességükben, ezért kívánatos, hogy gazdáink a sokféle értékű babok helyett általában jó minőségű, nemesített babot termeljenek.

Nagy bukások a gabonapiacra. A romániai gabonapiac bizonytalan helyzetére élénk fényt vetnek az utóbbi napokban történt nagy bukások. A gabonakereskedő cégek egymás után jelentenek fizetési képtelenséget, mert a mai gabona és pénzügyi viszonyok között érdemleges működést kifejezni nem tudnak. Így nagy feltűnést keltett a brailai Petanopol gabonakereskedő elűzése, ki 80 millió lei adósságot hagyott hátra. A bukaresti Ruleta nevű gabonakereskedő cég is csődöt kért maga ellen. Az országos hírű Ascher cég szintén fizetési zavarokkal küzd. A gabonakereskedők kijelentették, hogy a helyzetük azonnal rendeződne, ha a kormány a kiviteli illeteket leszállítaná.

Megszűnnek a megyei állattenyésztési bizottságok. A mezőgazdasági kamarákról szóló törvény értelmében a kamarák megalakulása után megszűnnek a vármegyei állattenyésztési bizottságok. A megyei állattenyésztési alapok nem szűnnek meg, azonban azok felhasználásáról a mezőgazdasági kamarák állattenyésztési szakosztálya fog határozni.

Tojó-verseny. A tyukok tojóképeségét állandóan ellen kell őrlizni, hogy csak a jó tojókat tartsuk meg a tenyésztésben. A gödöllői magyar állami baromfitelep most tojóversenyt rendez. A verseny ideje 1925. november 1-től 1926. október 31-éig, tehát egy évig tart és ez idő alatt az állatokat a tojótelepről elvinni nem lehet.

Gyümölcsfák őszi ültetése. Régi szabály, hogy a gyümölcsoltványok őszi ültetése azt eredményezi hogy egy évvel hamarabb teremnek a gyümölcsfák. A fák szállítása őszi folyamán kevesebb veszélynek is van kitéve.

A kecsketej ártalmait. Újabb vizsgálatok megállapították, hogy a kecsketejtel tetett csecsemők vérszegényekké lesznek. Ez arra készítette a kecsketej-nyesztőket, a baj okát kutassák. Ebből a célból fiatal állatokon végzett kísérletekből a következőkről győződtek meg. Ha 3—10 hónapos kecskegidát nem anyja, hanem egy másik kecske tejével táplálják, úgy az nem fejlődik jól; ha pedig a lefejt kecsketejhez táplisztet, cukrot tesznek, vérhashoz hasonló tünetek jelentkeznek. Ha bárányt fognak kecsketejre annak fejlődése sem lesz kielégítő, mert vérszegény lesz. Szopós malacok kecsketejtől bélhurutot kapnak, míg a tehéntejen tartott állatok jól fejlődtek, de a négyhetes koron túl a malac már jól bírja kecsketejet. Szopós házinyulak a kecsketejtől hasmenést kapnak, hasonlóképpen a kutyakölykök is háromhetes korukig, azontul azonban nem. Megbetegednek a kis csirkék is a kecsketejtől s szintén jó részt elpusztultak, de ha kecsketurót kapnak szemes takarmánnyal, fejlődésük kielégítő. Még feltűnőbb a kecsketej rossz hatása vadon élő állatokra, a mezei nyul és tüsszkécskés 52 óra, fiatal róka 10 nap viperakölyök 4 és fél hét alatt pusztult el kecsketejen tartva, míg tehéntejen jól fölnevelhetők. A kecsketej káros hatásának oka még ismeretlen és ennél fogva óvakodjunk attól, hogy a csecsemőknek és kis gyerekeknek kecsketejet adjunk.

ZEUS

Erdély legnagyobb férfi- és női szövet gyári lerakata.

Raktáron tart nagy választékban gyári áron mindennemű bel- és külföldi elsőrangú szövet és bélésárukat.

Hely: Cluj—Kolozsvár, Str. Regina Maria (volt Deák Ferenc-u 4.).

Csökkennek a haszonberek és a földárak. A magyar mezőgazdasági kamarák jelentése szerint a földhaszonbérletek és a földárak Magyarországon erősen csökkennek. Földet úgy haszonbérbe, mint vételre igen kevesen keresnek s ez okozza azt, hogy a földárak 30 százalékkal, a haszonberek pedig 20 százalékkal alacsonyabbak a tavalyi áraknál.

Almakivitel Szatmármegyéből. A gyümölcstermésnek óriási mértékben ártott az időjárás, azonban egyes helyeken mégis nagyon szép az almatermés. Különösen nagyon sok alma termett Nagybánya környékén, honnan mindig sok gyümölcsöt exportáltak a nyugati országokba. A napokban sok németországi gyümölcskereskedő vásárolt nagymennyiségű almát Szatmármegyében és körülbelül ezer vagonnal készítettek elő Németországba való kiszállításra. Az alma kilójáért átlag négy lejt fizettek.

Rendezni kell az erdélyi bortörvényeket. A korán beállott hidegek miatt sok helyen nem tudott kellőképpen és idején beérni a szőlő s ez a körülmény nagy aggodalmakra adott okot Erdély legfontosabb szőlőtermő vidékén, a Szilágyságban is. Hogy a must édesességét mesterséges uton mozdítsák elő, a termelők kérvénnyel fordultak a földmivelésügyi miniszterhez, hogy a must cukrosítására adja meg az engedélyt. A kérvényre most jött meg a válasz, miszerint Romániában nincs olyan törvény, amely a must mesterséges édesítését megengedné s az idevonatkozó magyar bortörvények már elvesztették érvényüket. Mivel az utóbbi napokban kedvező irányt vett az időjárás, remény van arra, hogy a szőlőtermés minőség tekintetében nem fog a tavalyi mögött maradni cukrosítás nélkül sem, tehát a kérvény visszautasítása különösebb kárt nem okozott. A baj most abban van, hogy amint a példából látjuk, a földmivelésügyi minisztérium érvénytelennek minősíti az Erdélyben mindezt ideig érvényben levő magyar bortörvény egyes rendelkezéseit anélkül, hogy egyidejűleg külön törvényt alkotását szükségesnek tartaná. Így nehéz helyzetbe kerülnek a termelők is, akik eljárásukban eddig a magyar bortörvényekhez alkalmazkodtak s így tudhatták, hogy mit lehet tenni és mit nem. Mig ezután minden borgazdasági ügyben előbb az illető minisztérium jóváhagyását kell kérvényezni. Már pedig a kérvényeknek hetekig tartó elintézése kellemetlen következményekkel járhat a termelőkre nézve, különösen a borgazdaságnál, ahol a kellő intézkedések végrehajtásában éppen a pontosság és gyorsaság kell legyen a legfőbb tényező. Különben a most megalakult mezőgazdasági kamarákra hárul az a feladat, hogy az Erdélyre vonatkozó zilált bortörvények végre már

biztos alapokra legyenek fektetve. Elvégre is ez egyformán érdeke egy kormányának, mint a termelő közönségének.

Felelet egy földmivelőnek. Részes hizlalásra sertéseket rendszeresen felibe szoktak vállalni. Ez a rendes szokás, amely körülbelül meg is felel az igazságnak. A hizlalás rendszeresen 5—6 hónapig tart, hogy a sertés teljesen ki legyen hizlalva. Hogy mennyi takarmány kell a sertés kihizlalásához, az elsősorban a takarmánytól függ. Hizlalhatunk tisztán tengerivel vagy árpával, vagy a kettő keverékével és hizlalhatunk burgonyával is, amelyhez vagy árpa- vagy tengeridarát adunk. Ha tengerivel hizlalunk, akkor 100 kg. élősúlyra 4 kg. napi tengeri adagot számíthatunk. Különben a hízó sertésnek annyi takarmányt adjunk, amennyit jó ízűen megeszik. Eleinte a szabályos adagnak csak a felét adjuk a sertésnek egyszerre és azután naponta fokozzuk az adagot 10 dekával, úgy hogy 3 hét múlva kapja csak a sertés a teljes adagot, amelyet jóízűen el tud fogyasztani. Addig kell szaporítani lassankint a napi takarmányanyagot, míg a sertés a szaporított anyaggal a jólakáshoz jutott, de azt látjuk, hogy egy kicsit még mindig megtudna enni. Ha ezt a keveset, amit a sertés még megtudna enni, nem adjuk oda neki, akkor a sertés mindig jó étvágygal fogja a takarmányt elfogyasztani. A sikeres hizlalásnak fontos szabálya, hogy a sertés jó étvágygal fogyassza a neki adott takarmányt. Ha burgonyával és darával hizlal a gazda, akkor 100 kg. élősúlyu sertésnek naponta 6 kg. keveréket, vagyis 3 kg. darát és 3 kg. burgonyát, vagy 2 és fél kg. darát és 5 kg. burgonyát adagol a sertésnek. De ebben az esetben is az adag felével kezdi a hizlalást és naponta fokozza egy kevéssel az adagot. Mindaddig, míg a sertés a nagy adagot szívesen megeszi, annyit kell neki adni, de amint az étvágya csökken, fokozatosan apasztania kell az adagot. *Dr. P. B.*

Leszállítják a gabona kiviteli vámját. Mult számunkba bővebben foglalkoztunk a gabona kivitel nehézségeivel, melyeket a magas kiviteli vám okozott. A kormány most belátta, hogy a külföldi piacokon csak leszállított vám mellett tudja felvenni a versenyt a többi államok gabonájával és ezért a legutóbbi minisztertanácson úgy határoztak, hogy a gabona kiviteli vámját leszállítja és vagononként 20.000 leiben állapítja meg. A minisztertanácson megállapították azt is, hogy a gabonaexport elmaradása eddig 900 millió lei kárt okozott az államnak. A kivitel megindulása a gabonaárak emelkedését fogja maga után vonni.

Bő áldás. Gönczy Ödön szászvárosi állatorvos tehene a napokban három egészséges bocinak adott életet. Ugyan a tehén, mint a bocik egészségesek. A ritka esemény számos látogatót csalt az állatorvos istállójába.

Folyik a szüret. Országszerte megkezdődött a szüret, mely a régi vidám hangulatu szüreteket meg sem közelíti. A rossz időjárás és perenospórák által tönkretett termés mind mennyiségileg, mind minőségileg rosszul sikerült és a mult évi termés felét aligha meghaladja. A szép kilátásokat a hideg időjárás teljesen tönkretette. A szüret idejében a hideg miatt beállott rothadás is nagy károkat okozott, úgy hogy az idei szüret mindennek mondható, csak vidámnak nem. A termelők elkeseredését fokozza az is, hogy a must az új bor után nagyon gyenge az érdeklődés. A regáti kereskedők ugyan nagyobb hajlandóságot mutatnak vásárlásra, de nagyobb üzletet az sem bonyolítanak le. Hegyi must literjéért 9—11, a homoki mustért pedig 12—14 lejt fizetnek literenként. Az óbor ára szilárd, literje 16—20 lejt között mozog.

A gyümölcsfák téli kezelése. A növények nyugalmi időszakában — lombhullástól a rügyfakadásig — végzett munkát sorozzuk a téli kezeléshez. Ilyenkor a fák a legellenállóbbak és a kezelési eljárás erőteljesebb, mint nyáron.

Az első dér beköszöntése után a fák lombja lehull. A fa ágai tisztán láthatók. Ebben az állapotban — hogyha nagy fagy nincsen — a nedvkeringés megindulásáig lehet a fák koronáját megszünteni, alakítani. Ilyenkor a száraz vagy felesleges hajtásokat, beszáradt csapokat távolítjuk el. Nagy sebeket csak kényszerhelyzetben ejtsünk a fákon és ezeket oltóviasszal kenjük is be. A fák derekára szalmából vagy forgácsból készült hernyóövet tegyünk. A kárt okozó rovarok a tél hidege elől odahúzódnak és így az őveket időnként összeszedve, elégetjük, miáltal a rovarok is elpusztulnak.

A fákon maradt asszott gyümölcsöket szedjük le és ássuk el. A hernyófészkektől alaposan tisztítsuk meg a fákat.

Nagy fagyok ellen a fiatal ültetvények gyökerére földet huzunk és a törzsükre a nyulak és egyéb rágesztő állatok ellen kötözük be. Igen pontosan végezzük el ezt a munkát, mert ez télen át az egész gyümölcssteleptést állatok tönkretelhetik.

Beteg, kipusztult fákat távolítsuk el. Amelyikben pedig még van élet, erősen csonkítsuk meg, hogy új hajtásokat hozva, megfiatalodjon.

Elrendelték a tehének beoltását. Az 1912. évi regábeli állategészségügyi törvény előírja az összes tejelő tehének mindenki beoltását, azt Erdélyre vonatkozólag a földművelésügyi miniszter 1887/925. számú rendelete rendeli el. A rendeletet a vármegyei állategészségügyi felügyelőségek már megkapták. Erdélyben is megkezdik a tehének beoltását. Az oltás alkalmával a tuberkulózisnak talált tehéneket kiselejtezik és kötelezni fogják gazdáikat, hogy a tehenet a vágóhídon vágassák le.

A hadgyakorlatok és a gazdák. Megemegesen érkeztek be szerkesztőségünkhez és a Magyar Párt központi irodájához panaszok, melyek mind arról állnak, hogy a katonai hatóságok a legutóbbi őszi munkák idején erőszakkal elvitték a lovakat hadgyakorlatra. Gyakran fordultak elő olyan esetek, hogy a mezei munkára igyekvő gazdákat kifogták a kocsiból és elvitték minden további szó nélkül. Az ilyen ügyeni cselekedetek súlyosan sértik a kormány tekintélyét is és ezért a Magyar Párt a kormánynál lép közbe, hogy az ilyen jogsérelmek a jövőben ne fordulhassanak.

A besztercei állatkiállítás. Beszterce-Naszód vármegye állattenyésztési bizottsága folyó hó 15-én tartotta meg az állatdíjazást, mely egyben kiállításnak is beváltott. 41 bika, 70 tehen, 1 üsző, 93 ló és 74 baromfi volt kiállítva. Ezek között igen szép példányokat lehetett látni, különösen a lovak között, hol még telivérűek is voltak. (Községiek és Bánffy Endre ménje.) A szarvasmarhák közül többnyire kesztyűzettek (szilmentali, pinzgäui és fehérek) voltak, amelyek a bonyhádi fajtaéhoz hasonlítottak. — Sajnos, a magyar erdélyi szarvasmarha alig egy példánnyal volt képviselve. Az idei tavaszi szárazság és hosszú nyári esőzés miatt a szarvasmarha-állomány egyes megyékben általában gyengén állt, de a fehérek különösen rossz sorsra jutottak s azok tenyésztését kezdik elhanyagolni a gazdák. Szektől eltekintve, a szarvasmarha kiállítás elég jó benyomást tett s mert keresztesítés célszerűnek látszik, a keresztesítettek is díjazva lettek. — A baromfiak mind tiszta fajták (orpington, minorka, csupasnyaku stb. tyúk és kakasok, valamint libák, galambok és különböző galambok) is szép példányok voltak. Ezen kiállítás alkalmával 500 lej, valamint arany, ezüst és kőzermek lettek kiosztva. Kiosztást a vármegye alispánja — mint a bizottság — buzdító beszédet tartott a 1912. számú állattulajdonosoknak, kiknek a jövőben Gutiu birtokos köszönetét fejezte ki a bizottságnak. Mintegy 80 résztvevő volt és 20 kis gazdának kiünte-

tése bár szolgálna buzdításul a többi állattulajdonosnak a hafadásra.

Az új postai díjszabályzat. A posta-vezérgazgatóság október elsejei érvényre lépő díjszabályzatot a következőképpen állapította meg a postai tarifát. 20 grammig az egyszerű levélre az ország belsejében egy lejes bélyeg használandó, míg az Ausztriába, Csehszlovákiába, Olaszországba, Lengyelországba és Magyarországra szóló levél díja 7,50, az összes többi országokra 10 lej. Minden 20 gramm súlytöbbletnél ehhez a díjhoz az ország belterületén 5 bani, a többi államokba hat lej számítandó. A levelezőlap az ország belterületén 50 bani, a szomszédos országokra 4,50, a többi országokra 6 lej. Nyomtatványok 50 grammig belterületen 25 baniba, az összes többi országokra 2 lejbe kerülnek, könyvek, újságok, időszaki termékek díjszabása a régi maradt, vagyis belterületen 50 grammig 5 bani, külföldre 1 lej. A minta érték nélküli díjszabása 100 gramm súlyig Romániában 1 lej, Ausztria, Csehszlovákia, Olasz-, Lengyel- és Magyarországra 2 lej, a többi országokra 4 lej. Az ajánlási díj belterületen 2, külföldre szóló küldeményeknél 10 lej. A posta restanté küldeményekre úgy a bel-, mint a külföldieknek 2 lej többletdíj számítandó. A díjszabás a stockholmi konvenció alapján megállapítja a büntetőszertű díjakat is, így pld. egy elvesztett ajánlott levélért 50 frank, azaz 200 lejt, 1 kgr. súlyig terjedő csomagért 10 frankot tartozik a postaigazgatóság fizetni. Belföldön a helybe címzett leveleken kívül minden levélre 25 banis segélybélyeg ragasztandó. Ajánlott leveleknél vasárnap és ünnepnapokon 2 lejjel nagyobb díjat szed a posta.

A Zsoldos-tanintézet

Magyarország legrégebb, legismertebb és legnagyobb középiskolai előkészítő tanintézete. Tanulmányaikban elmaradt tanulók rövid idő alatt pótolhatják mulasztásaikat a Zsoldos-tanintézet révén. Egy év leforgása alatt négy osztályból is vizsgázhatnak az intézet tanítványai állami középiskolákban. A Zsoldos tanintézet tanítványainak sikeres vizsgájáért teljes anyagi felelősséget vállal. Levélbeli kérdézőkérésre készséggel ad felvilágosítást szíveségből az

„Erdélyi Élet“

kiadóhivatala Arad.

Brassó város iparának és kereskedelmének ereje.

Erdély délkeleti sarkának legbelsőbb partján fekszik az ország legszebb természeti szépségeivel övezett városa: Brassó. A zord Kárpátok égetörtető, sötét fenyvesekkel borított tájai teszik oly varázsolta a várost, amely egy szűk völgynek ölében nyújtózkodik végig a szépséges Czenk aljában. Aki egyszer megfordul e város falai közt, aki megismerte tündéri szép csodáinak ezertéle szépségeivel ékesített tájait, az rögtön megszerette Brassót.

És bámulatos is, hogy az isteni alkotás mily gazdagon ékesítette ezt a vidéket. Ott terül el a Barczaság tükre prima gazdasági földjével és e tükrön, mint egy-egy sziget: ott fekszenek a barczasági szép falvak. S aztán a lapály tükerről feljutó hegyóriások egész raja a 2400 méter magas Bucsecs csucsáig. Maga a város ódon építkezéseinek különösségével tűnik fel, amelynek falai közt 800 esztendő története zajlott le, amióta az első szász telepések megvetették az alapját a már ma csak romjaiban porladozó czenki vár aljában. Lakosai románok, magyarok és szászok, akik körülbelül egyenlő arányban vannak képviselve. Főfoglalkozásuk az ipar és kereskedelem. Ősi ipari multtal bíró város, mert a szász telepések, mint iparúzó emberek már a város alapításakor meghonosították az ipari szakmákat. Már e hagyománynak is a legelső ipari és kereskedelmi városa volt, ahol a tisztességes és becsületes cél vezette mindig iparú és kereskedelmük lebonyolításában és nemzedékről-nemzedékre ültették át e szellemet, amelyben még ma is működnek és dolgoznak.

Tanult, iparos nép, amihez nagyban hozzájárul az is, hogy Brassónak számtalan iskolája volt és van úgy, hogy Magyarországon Budapest után Brassó számolta a legtöbb iskoláit. De máskülönb is a szászoknál már régen be volt vezetve az az elv, hogy előbb iskolát végeznek és csak azután tanulják ki az ipart. Ott az iparost soha sem kicsinyelték le, ott mindig megtudták becsülni annak művelőit, mert méltóak voltak rá. És valahogy elűtött lakóinak is természete a többi erdélyi városok lakóitól. Mig p. o. Kolozsváron az iparos csak olyan rémképnek odaállított fogalom volt, addig Brassó minden társadalmi rétege egyé forrt, mert ott nem lehetett tapasztalni, hogy egy tanár, vagy ügyvéd ne ülne le egy iparos emberrel. Ez a szellem, ez a gondolkozási mód emelte ki Brassó ipari és kereskedelmi jellegét Erdély többi városával szemben és ez a szellem tartja ma is Brassó városát e téren a legelső helyen. Számtalan gyárvállalata van, ame-

SZÖVETKEZET.

Becsüljük meg az önzetlen vezetőket!

lyek közül igen sokat megviselt a mostoha gazdasági rendszer, de azért különösen a posztó ipara elsőhelyen áll. Ki ne ismerné a híres, külföld előtt is elismert Scherg féle szöveteket, amelyet a gyár a legnagyobb pontossággal készít mindenféle minőségben. Aztán a híres vasgyára, amely mindenféle gépet előállít. De nemcsak a gyáripar fejlett, hanem a kisipar is, amit elsősorban is az által ért el, hogy komoly, iparukat szerető és azt művelő mesterek műhelyeiből jó szaktudású tanulók kerülnek ki.

De általában véve gazdag nép is lakja e várost, ami annak a bizonyítéka, hogy minden ipar aranyat ér. Brassóban már réges-régen tudták és kultiválták is, amit más városokban lenéztek, hogy a brassóiak gyerekeiket lehetőleg ipari vagy kereskedelmi pályákra nevelték és már abban az időben nem nagyon rajongtak a nyomorúságokkal fűszerezett hivatalnoki pályák után.

Forgalma nem csak magára a városra szorítkozik, mint Kolozsváré, hanem az egész környék mind arrafelé tart szükségleteinek beszerzése végett. És ami a fő, Brassónak van gazdag és intelligens környéke, van olyan lakossága ennek a vidéknek, amely külsejére is sokat ad ruházatának és lábbelijeinek megválasztásánál, ami pedig nagyban emeli egy város iparának és kereskedelmének forgalmát. S aztán Brassóban a nyári szezon sem érezteti nagy hatását, mint más városokban szokott lenni. Kellemes éghajlatánál fogva különösen a regát meleg vidékéről rengeteg nyaraló keresi föl Brassót, hogy a bércek árnyában hűsülést kapjon a nyári forróság ellen. Kb. 50—60 ezer ember fordul meg és nyaral ott a nyári hónapokban, akik szintén elég nagy forgalmat bonyolítanak le az üzletek terén. Rendes látogatói a királyi család és az egész udvar, akik egyes szükségbeli cikkeket Brassóból szereznek be. Elsődrendű város minden tekintetben, nagy természeti szépségeinek csudás látványában, mint a műveltség terén, valamint ipara és kereskedelme révén is. Bár csak mind ilyenek volnának Erdély városai, akkor bizonyára sokkal közelebb állanának ahhoz a tekintélyhez, amelyet a nyugat országainak a hatalmas ipara és kereskedelme nyújt.

(dr.—e.)

Csúzt, köszvényt és minden hűlésből eredő fájdalmakat azonnal megszünteti a valódi DIANA sóborszesszel való bedörzsölés.

8-as magánjáró vagy huzatós, cséplő nélkül vagy cséplővel, megvételre keresetik. A gépről részletes leírást kérek a kiadóhivatalhoz.

Cipészek szaklapja megrendelhető Babos Károlynél, Cluj—Kolozsvár, Str. Pata 87.

A fogyasztási szövetkezeteket kétségtelenül elsősorban a legalsóbb társadalmi rétegek anyagi érdekeinek a védelmére szervezték. A legszegényebb néposztályokat sújtotta leginkább az áruzsora. Minél szegényebb valaki, annál fájdalmasabban esik neki, ha valamit jogtalanul elvonnak tőle. A fogyasztási és hitelszövetkezetek azonban aligha tudtak volna eredményes munkát végezni, ha a szövetkezeti mozgalomhoz nem csatlakozik szívvel-lélekkel a falu értelmisége. A falusi papok, fanitók, jegyzők, gazdatisztek stb. önzetlen és odaadó munkája — párosítva a földművelő nép összetartásával — vitte diadalra a szövetkezeti zászlót.

Ebből a tényből önként következik az, hogy a szövetkezeti tagoknak hálásaknak kell lenniök a falu értelmiségéhez tartozó olyan egyének iránt, akik tevékenyen vesznek részt a szövetkezeti mozgalomban. Hála Istennek, ez meg is van a legtöbb helyen. A magyar nem tartozik a hálátlan népfajok közé, azt, aki jóakarólag a hóna alá nyul, megszokta becsülni s tiszteletben tartja. Csakis zavaros, forradalmi időkben szokott bekövetkezni az, hogy olyanok jutnak egy-egy község társadalmi életében vezető szerephez, akiknek egyéb képesítésük sincs erre, mint a nagy szájuk, amellyel az elégedetlenség szításában tulkicitálnak mindenkit. Rendes körülmények között a községben az értelmiség viszi a vezető szerepet, s ez a helyes dolog, mert hiszen a tudás, a tanultság az olyan világitó fáklya, amit a józanul gondolkodó ember mindig követni szokott.

Sajnos, a középosztályhoz tartozó falusi értelmiség a mai mostoha időkben nem a legrózsásabb helyzetben van, anyagi gondokkal küzd, nem tudja fenn tartani a békebeli élet színvonalát.

Éppen emiatt van rá szükség, hogy a falu értelmisége, különösen ha az törődik a község anyagi és erkölcsi érdekeivel, legalább erkölcsi elismerésben, megbecsülésben részesüljön.

Mi a magunk részéről szentül hisszük, hogy ott, ahol szövetkezet működik, ilyen irányban panasz nem igen merül fel. Sehol sem lehet jobban kiismerni a falusi intelligencia értékét, mint a társadalmi, a szövetkezeti munkában. A hivatalnokot, a lelkészt, a tanítót, amikor hivatását betölti, a törvény s a különböző rendeletek rideg paragrafusai irányítják. A társadalmi munkának nincsenek korlátozó paragrafusai. A társadalmi, a szövetkezeti munka az az egyetlen tér,

ahol az ember annyit használhat a saját embertársainak, amennyit a szívének a jósága, a lelkének a nemessége diktál. Éppen ezért figyelmeztetjük a szövetkezeti tagokat, hogy a falu intelligenciájához tartozó szövetkezeti vezetőket becsüljük meg és ne próbálják kicsinyes gáncsoskodással elvenni a munkakedvet, keserűvé tenni amugy is nehéz helyzetüket.

A szövetkezetek épülete az egyetértés, összetartás szilárd talpazatán nyugszik. Az olyan szövetkezet tagjai, akikből hiányzik az egyetértés, a mások önzetlen munkájának a megbecsülése, az épületet fentartó talpazatot rugják ki maguk alól. Nem szabad a vezetőket ok nélkül gyanúsítani. Amikor egy-egy szövetkezet élére igazgatósági és felügyelőbizottsági tagokat választunk, mindig hallhatjuk ezt a figyelmeztetést: „csakis olyanra essék a választás, akiben mindenki megbizik.” A szövetkezetek eredményes munkája érdekében szükség van tehát arra, hogy a tagokból kicsinyes okok miatt a bizalom ki ne apadjon a vezetők iránt. Jöhetnek kétségtelenül olyan körülmények is, amikor egy-egy vezetőtől meg kell vonnunk a bizalmat, elvégre mindannyian emberek vagyunk — de míg ilyen fontosabb ok felszínre nem kerül, addig mindig biznunk kell a mi anyagi és erkölcsi jólétünkön munkálkodó falusi értelmiségben. Ez a bizalom teszi elviselhetőbbé az ő mai kétségteletű mostoha helyzetüket és ad nekik erkölcsi erőt a jobb jövő kiváráshoz.

Dr. D. B.

„Amper”

Légtulajdonos: Szekeshely Géza.
Általános műszaki vállalat.

Cluj-Kolozsvár, Piața Unirii 22.

Vállal mindennemű villamos és vízmunkát, valamint villamos gépjavításokat. Önműködő csengő-reduktor egyedüli árusítója.

Költségvetés díjmentes.

Járványos betegségek

tífusz, tuberkulózis, difteria
vörheny stb. ellen használjuk a Kolozsvári

Heinrich József-féle

Szt.-László fertőtlenítő pipere szappant.

Sulyban, illatban, minőségben teljesen a régi. — Kapható mindenütt.

IPARI ROVAT

Felemelt vizsgadjak.

— Három miniszteri rendelet. —

Az ipari és kereskedelemügyi miniszter a következő három rendeletet adta ki:

1. A kőművesmesterek, ácsok és faragók vizsgázatási díja Erdélyben és Bánátban 1925. évi szeptember hó 1-től kezdve 600 leiről 1200 leire emeltetik fel, melyből 320 lei a vizsgálóbizottság elnökét, 4 tagját pedig egyenként 160 lei illeti meg. A fennmaradó 240 leit adminisztrációs költségekre fordítják.

2. A gőzgép- és kazánkezelők vizsgázatási díja Erdélyben és Bánátban következő módon emeltetik:

a) 60 leiről 150 leire a gőzgépkezelőkre vonatkozólag, ha megszereztek már előzőleg a kazánkezelői képesítést;

b) 120 leiről 200 leire az oly gőzgépkezelőkre vonatkozólag, kiknek nincs kazánkezelői képesítésük;

c) 60 leiről 150 leire a kazánkezelőkre vonatkozólag.

E vizsgadjakból 20 százalék adminisztrációs költségekre jut, a fennmaradót a vizsgáló bizottság tagjai között egyenlően osztják fel.

3. Az építőmesterjelöltek vizsgázatására Temesváron alakított bizottság a vizsgadíj az eddigi 2500 lei helyett 5000 lei, míg az építőmesterek vizsgájának díja az eddigi 1250 lei helyett 2500 lei lesz.

Ez utóbbi rendeletek ez évi szeptember 16-án léptek hatályba és kibocsátásukat az általános drágulással inkolja a miniszterium.

Bőrpiaç. A belföldi készbőr piacon szokatlanul nagy élénkség uralkodik. Különösen a nehéz- és középsúlyú bőrbőröket keresik. A bőrgyárak már megrendelkeznek áruval. Az árak irányát továbbra is szilárd. Az árak ugyanolyanok, mint amelyeket legutóbb közöltek.

Kovácsiparosok nem patkolhatnak. Csehszlovákiában az új ipartörvény szerint a kovácsmesterek nem patkolhatnak. A patkolókovácsipar üzemei külön képesítés szükséges, mely a patkoló-tanfolyam sikeres elvégzésétől tesznek függővé.

Fatermelők a miniszter előtt. Constantinescu miniszter az elmúlt héten Marosvásárhelyen járt, mikor is a többségük képviselői eszelték előtte a rossz helyzetüket. A sok küldött között, mely a minisztert felkereste, ott volt a Marosvölgyi fakiter-

melők küldöttsége is, mely éles szavakkal vázolta ennek az iparágaknak mai helyzetét, amely a magas kiviteli illetékek miatt a külföldre egyáltalában nem számíthat, a belföldi fogyasztás pedig a legcsekélyebb. Kérték a fakiviteli illetékek leszállítását, melyek megbénítják a hazai fatermelést. Három és fél milliárd lei értékű puhafa hiába várja a kivitelt, mert a külföld a súlyos illetékekkel terhelt romániai fát nem vásárolja. A miniszter megígérte, hogy a panaszt kedvezően fogja elintézni.

MULATTATÓ

VALLOMÁS.

Bár nem voltam gazdag soha — mint a madár, csak úgy élek — panasztalan-harcos fia vagyok a barna kenyérnek.

Nem vágytam csillagok után (ragyogjanak csak az égen!) A legnagyobb gazdagság volt nekem az én — szegénységem.

Vadnyelvű korcsma házak közt magyar szívem könnybe rebben... őszi tájon a kolompaszt elhallgatom szívesebben.

Messzi földek hazug kincse mért is sovárgnék értetek... mikor az én szűk hazámban megélhetek!

(Peirozsény.) Máthé András.

Szüri Jóska nem tér haza.

Ezerkilencszáztizennyolc év nyarának végén járt az idő, de még mindig őrjási hőség volt az albánok szerencsétlen földjén.

Bizony nyomoruságos kis ország ez, hova az emberi haladás csak évszázados késéssel érkezik meg, akkor is nagyon fogyatékosan. A nagy elmaradottság okozója, hogy ez a nép olyan szegény, nyomoruságos! Pedig van itt termékeny, jó föld bőven, de mi haszna, ha nincs értelmes, szorgalmas munkás, ki azt célszerűen megmivelje.

Épp erről beszélgettünk hát bajtársammal, Szüri Jóskával, egyik vasárnap délután, amint a méduai hegy ormáról letekintettünk az alattunk elterülő televényes donpartii völgyre.

— Istenem, — vitte a szót Jóska, — ha ez a kövér föld a Nyárádméntén volna, de nem maradna belőle egy talp-

alá való sem paragon. De ezek az éhivelletlen népek nem törődnek a földdel, hadd teremjen bogáncskórót, tövisbokrót. Szívesebben éheznek, nyúlnak, mintsem dolgoznának, pedig ha megfognák a dolog nyelét, bizvást jólétben élnének.

— A dolog még nem teremhet jólétet, öcsém, egyéb is kell hozzá.

Jóska csodálkozva vetette reám szelid kék szemét; mintha azt kérdezné: hát ugyan mi? . . . Megmagyaráztam neki érthetően, hogy ennek a népnek ősi nyavalyája az örökös pártviszálykodás. Nincsen közöttük összetartás, fegyelem; már pedig anélkül nincs és nem is lehet igazi élet. Hogy lehet közöttük jólét, mikor testvér-testvér ellen harcol.

— Igazság ez bátya, persze, nincs közöttük összetartás. Csak most eszmél az ember arra, minő Istencsapás ez egy népre! Hej, ha még egyszer lábam tehetném nyárádménti kis országomba, de örökös szószólója lennék az egyetértésnek . . . Hallja, bátya, király se lennék én itt; nem Isten uccse!

— Kétszer se mond, ugy is elhiszem Jóska öcsém, kiváltképpen, ha valakinek olyan szép szeretője van odahaza, miképp is válnál el tőle?!

— Kelmed csak fényképről ösmeri, de szebb az annál, meghiszem: Szászor szebb! . . . Aztán milyen hasznos a keze munkája, hogy dolgozik, ha látná, milyen szaporán arat... Gyönyörűség bátyám, közelében lenni!

— Rásegít az Uristen arra is egyszer, csak legyen már vége a háborúnak.

Szüri Jóska erre már nem felelt, egy szót sem, csak hanyatt dőlt a forró nap-sugártól megaszott fübe, lecsukta szemét s úgy notázott. Olyan szép volt ezeket a jó magyar nőtákat hallgatni, s közbe hazaálmódzni, csak nem tartott sokáig.

Ellenséges repülők tűntek fel a látóhatáron, s így az édes hazagondolásnak is vége szakadt. A főhadnagy nyersen vezényelt, s mi kötelességünk teljesítve, ágyuinkhoz álltunk lövésre készen.

. . . Jól emlékezetemben él, egy szeptemberi reggelen, szörnyű rossz álomból ébredtem fel. Valami szokatlan vad kábulat, láz, gyötörte egész valómat.

Fejem zúgott, akár egy rossz malom, szemeim fájtak, sajogtak. Alig volt annyi erőm, hogy Szüri Jóska támogatásával lemehessek a kórházba.

Az orvos tüstént megvizsgált, s megállapította, hogy malária gyötör. Én tehát kórházban maradtam, míg Jóskának vissza kellett mennie. Ugy éreztem, hogy ennek a fiúnak valami megmagyarázhatatlan bánat szállta meg lelkét, a bucsuzás pillanatában. Még nekem kellett őt vigasztalnom, pedig beszélni is alig-alig tudtam.

— Hadd el Jóska, — mondtam én, ne busustulj. Nem válunk mi el örökre. Majd találkozunk még odahaza, hiszen én is erdélyi vagyok. Aztán elbucszunk, ő nagy szomorkodva tért a meredek hegynek, míg én kórágymon fet-rengtem nagy lázamban.

A meduai kórházban alig pár napig tartózkodtam. Tul volt terhelve, hiszen óránként érkeztek a betegek. Mintegy század magammal így kerültünk Kalmetibe. Amolyan csöndes elrejtett kis falu ez, de azért jó volt itt nekünk, mert körös-körül magas erdőségek honoltak, s ezáltal a levegő sem volt olyan rossz és forró. Itt töltöttük az időt egészen november elejéig, ezzel a csunya betegséggel, míg egy napon megtudtuk, hogy vége szakadt a háborúnak. Istenem, hogy örvendünk ennek! Hogyne, mikor már hazamehetünk, az édes honi földre, szereteteink közelébe! El is indultunk még az nap a hosszú útra, gyalog Méduába, ott majd felvesz valamelyik kórház hajó, s tovább víz.

Három napi gyaloglás után el is jutottunk a kikötőig. Ott aztán lepakoltunk s várjuk a jó akaratot.

Bizony nehéz dolog az ilyenkori vázrakozás, kivált ha az egy egész napig tart. Hogy elússem valamiképp az időt, felkanyarodtam a domboldalra, ahol apró fejfák mutaták a hadi temetőt.

Gondoltam, megtekintem, már csak azért is, mert fáztam, dideregtem.

Novemberben itt sincsen nyár. A tenger felől szél fúj s az eső vigasztalan permetélt. Barangolásomban sorba vettem minden keresztet, istenem mennyi magyar névvel találkoztam itt is! Már a legutolsónál tartottam. Lábam gyökeret vert, tagjaim megkövültek, mikor szemeim végig siklottak a feliraton:

„Szüri József, élt huszonöt évet. Meghalt 1918 október 16, maláriában.”

Mintha valaki kést döfött volna szívembe, úgy sajgott, fájt. Sirni szerettem volna, erre ösztökölt lázongó lelkem, de ajkam csak némán vonaglott fájdalomaim súlyától.

— Édes pajtásom, jó Szüri Jóska, neked látom, mégis itt kell maradnod... ahol pedig király se lettél volna!... Nem mehetsz haza, hogy hirdessed az egyetértést s az összetartást... Pedig hogy várnak most haza, édes öcsém, jó öreg anyád, testvéreid. Hát a szép szeretőd, hogy sóvárog, eped!

Tudom, kiáll a kis kapuba, ha lát meg jönni egy-egy katonát, utánad kérdez, vajjon nem látták-e jönni?... Este ha neszt hall, ha a Bodri kutyá ugatni kezd, tudom, megdobban a szive; — gondolva, hátha te érkezel. Pedig ha tudnák a szörnyű valót. Ha tudnák, hol porlad drága szived!...

Megrázkódtam, fáztam. A szítálva hulló esőcseppek egészen bőrömig hatoltak. A szél is erősebben fújt, megmegrázva a fűgefáknak ágait, melyekről az apró levélkék nesztelenül perogtek le a megázott sirhantokra, a megsemmisülésbe...

...Szétnéztem a tájon, melyre az alkony fekete leplét teregette. Olyan vigasztalan itt minden s én olyan kimondhatatlanul árvának éreztem magam.

Mélázó szemeim a tenger köd homályára nézett, melyből jól láttam, miként bontakozik elő a vöröskeresztes hajó.

Tudtam, hogy értünk jön, tehát haza megyünk. És mégsem tudtam örvendeni.

Hány Szüri Jóska nem tér haza soha!
Pálffy Miklós.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Apróhirdetéseink tarifája: Minden szó 4, vastagabb betűvel 8 L. Legkisebb hirdetés 40 L. Állást keresők részére 20 szóig 40 L. Előfizetőinknek minden szó 3, vastagabb betűvel 6 L.

K. Gy. Kelemenelke, A. I. Zsigmondtelep. B. J. Nagytalmács. M. J. Maroshévíz. J. F. Homoródszentpéter. S. J. Homoródjánosfalva. B. L. Szilágyper, T. J. Kisjenő, P. F. Magyarláros, D. J. Szigetfalu, B. Gy. Kézdiszentlélek, D. I. Magyaró, Sz. S. Lupény, B. L. Vulkan.

Itt felsoroltak az új előfizetőket, lelkes és önzetlen támogatásukért fogadják mely tiszteletünket, hálánkat és köszönetünket, bizalommal kérjük és várjuk további eredményes támogatásukat.

B. M. Petek. Ha községükben a hármass forgó gazdálkodás van érvényben, akkor csakis akkor mentesítheti a határ közepén levő kaszálóját a legeltetéstől, hogyha azt bekeríti. Ha szabadon, bekerítés nélkül áll a rétje a forgóban, akkor azt jogosan legeltetik, tilalmazni nem áll jogában a legeltetést. Sz. A. Vornicenii. A küldött minta nem a harmatfű, hanem a szurokszagú fű vagyis vad majorána (Origanum vulgare), amely erdők szélén és napsütötte száraz helyeken terem, ellenben a harmatfű mocsaras helyeken, tőzeges réteken, a moha között nő. Fellelmerhető rojtos leveleiről. Apró lapátalakú levelein foltúnó hosszú szőrök vannak. **G. Zs. Kiskolcs.** A házi gomba pusztítása. Az új épületben mutatkozó házi gomba ellen leginkább csak a padló fölszedése és kicserélése által védekezhettünk. A háboru előtt árulták a „Serpulet” nevű konzerválószer, amellyel az épület farészelt megóvták a házi gomba ellen. Hogy most árulják-e nem tudom. A házi gomba elpusztítására azt az eljárást tartották legcélravezetőbbnek, hogy a padló alatt fűtő csöveket helyeztek el és magas hőfokkal előltek a házi gombát. Ebben az ügyben legjobb lesz építéssel tárgyalni. **A szunyogok elleni védekezés.** Házi állatainkat legyek és szunyogok ellen az által védelmezhetjük meg, hogyha őket diófalevél főzettel vagy dohány forrázattal bekenjük. Jó továbbá az állatok testét kivált a szürtelemből részeket szírral vagy petróleumos kenőccsel bekenni. **M. J. Hetin.** (Jugoszlávia). Részletes levélbeli választ írunk. Sz. L. Csikszentdomokos. Az ügyet egy brassói ügyvédnek adja át, hogy

a brassói Népbankkal szemben per utján érvényesítse a visszatartott összeget. **K. F. Soborsin.** Az alapszabályok jóváhagyása miatt érdeklődjenek az aradmegyei prefekturán, mert lehetetlen az, hogy három év alatt eljné intéződött volna. Addig is kérjük társas körük részére a prefektus ideiglenes működési engedélyét. **V. J. Olthévíz.** A kért dalokat pár nap múlva lekottázva postán elküldjük. **Beérkezett és nyugtázni kért pénzek.** O. I. Lupény. 550, Sz. Gy. Margitta 100, M. A Székelydála 100, F. I. Nagybánya 100, D. D. J. Görgénylives. csűr 300, K. M. Bürkös 410, Sz. L. Pankota. Előfizetése rendben 1926. dec. 31-ig. Sz. J. Bürkös. 50 előfiz. rendben 1926 febr. 1. Sz. J. Soborsin. F. év. végéig 30 lei szives megküldését kérjük. Cs. S.-né. Belényes Előfizetése 1925. dec. 31-ig rendben. K. I. Györök. 60, előfizetése rendben 1925. dec. 31-ig. B. F. Gyergyóremete. Hátráléka f. év végéig 30 lei, M. F. Csávás 200, F. M. Nyomat 200, Pr. G. Gyimesbükk 100, rendben 1926 jul. 1. B. J. Szatmár 100, naptárt küldeni fogjuk. M. I. Szatmár 100, S. P. Adorján 150.

A szerkesztésért felel:
GYALLAY DOMOKOS

A kiadásért felel:
PETRES KÁLMÁN
kiadóhivatali igazgató.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részvénytársaság.

Cluj—Kolozsvár, Piața Unirei (volt Mátyás Király-tér) 7.

Alaptőkéje: 25,000,000

Tartalékok: cca 24,200,000

Fiókjait: Dégen, Dicsőszentmártonban, Gyulafehérváron és Marosvásárhelyen. Affiliált intézetek: Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár R.-T. Nagyenyed-Torda-Aranjos vármegyei Takarékpénztár R.-T. Torda-Udvarhelymegyei Takarékpénztár R.-T. Székelyudvarhely.

Áruaktárai a vasúti állomás mellett. — Betéteket elfogad, váltókat leszámít, átutalásokat teljesít. — Mindenféle bankszerű üzletet előnyösen végez. — Safe deposit! Engedélyezett devizahely!

Tüdőbetegek

is kitűnő eredménnyel használják a Dr. Biró-féle

„Sirol“-t

(törv. védve)

Egy üveg ára 50 lei.

Kapható: Dr. Biró gyógyszer-társában Cluj Piața Unirei 6. sz. továbbá minden nagyobb vidéki gyógyszer-tárban.

Aki pontos címét közli, az ingyen megkapja: „Hogyan óvakodjunk a tüdőbajtól” című könyvecskét.